

Cultures

TEATRE | MÚSICA | LLETRES | DANSA | ART | TRADICIONS | CINE | TELEVISIÓ

ELS PRIMERS CAPELLADINS ■ Les excavacions a l'Abric Romaní de Capellades encaren la recta final. Durant tres setmanes s'ha investigat el nivell P, on s'han trobat eines, restes de fauna o fogars, i s'han tret els sediments fins a arribar al nivell Q, que s'excavarà l'any vinent i que, segons Eudald Carbonell, presenta «molt bones perspectives»

L'excavació a l'Abric Romaní certifica que «encara hi queda molt per descobrir»

► La campanya dirigida per Eudald Carbonell identifica un canvi tecnològic dels neandertals

ANNA SUÁREZ | CAPELLADES

■ L'arqueòleg Eudald Carbonell afirma que està «molt satisfet» dels fruits de la campanya d'excavacions a l'Abric Romaní, de Capellades, que va començar el 8 d'agost i acabarà el dia 31. «Ens pensàvem que a partir d'aquest any seria més difícil trobar restes rellevants, però en aquest temps s'ha demostrat que encara queda molt per fer i per descobrir», ha destacat el director de l'excavació en declaracions a **Regió7**.

Enguany a l'Abric Romaní de Capellades s'han descobert unes eines que revelen un canvi tecnològic important dels neandertals que van habitar aquest espai ara fa 58.000 anys. «M'ha sorprès molt la manera de tallar les làmines, molt allargades, ja que no ho havíem trobat mai abans de forma tan massiva», ha explicat el director de l'Institut Català de Paleoecologia Humana i Evolució Social (IPHES) en declaracions a aquest diari.

Durant les tres setmanes d'excavació s'ha pogut investigar el nivell P, i aquests últims dies s'estan destinant a treure els sediments estèrils que el separen del següent nivell: el Q. Segons explica l'arqueòleg, «pel que hem vist hi ha una alta probabilitat de trobar material important en aquest nou nivell, ja que coincideix amb una època d'esplendor dels neandertals, quan encara no havien entrat en crisi». El nivell Q, que s'excavarà en profunditat l'any vinent, presenta «molt bones perspectives» per obtenir més informació de l'evolució de les estratègies ocupacionals de les poblacions neandertals.

Pel que fa al nivell P, que s'ha acabat d'investigar enguany, Carbonell destaca que s'ha trobat «material molt bo, no per la quantitat sinó per la qualitat i el que ens permet deduir». Les troballes corresponen, en paraules de Carbonell, «a l'època de més esplendor de l'Homo neanderthalensis, espècie que va ocupar Europa durant més de 200.000 anys».

En la campanya d'enguany hi participa un equip internacional d'unes 40 persones, entre investigadors de l'IPHES i estudiants del

Les excavacions a l'Abric Romaní de Capellades encaren la recta final aquesta setmana

Màster Erasmus Mundus en Arqueologia del Quaternari i Evolució Humana de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, del grau d'Història de la Universitat de Barcelona, una investigadora de la Universitat de Florència (Itàlia), un estudiant del grau en Geologia de la Universitat de Barcelona, dos estudiants del grau en Història de la Universidad de Salamanca, un de la Universidad de Sevilla, i un estudiant de doctorat de la Universitat de Tunísia.

Unes eines mai vistes

Les eines del nivell P, el setzè documentat a l'Abric Romaní, estan configurades a base de làmines amb amplis fils tallants. Normalment no estan retocades, i pel que fa als materials, la majoria estan realitzades sobretot en sílex, tot i que també se n'han trobat de fetes amb altres roques com la pedra calcària.

Eudald Carbonell destaca que «és el primer nivell arqueològic de tot l'Abric Romaní en què s'ha trobat aquesta tecnologia laminar». L'arqueòleg també destaca que «les matèries primeres són molt variades, sobretot en el cas del

S'han trobat poques restes de fauna, fet que demostra que l'Abric Romaní va ser un lloc de pas en aquella època

En les excavacions hi ha participat un equip internacional de 40 persones de tot l'Estat, Itàlia i Tunísia

sílex. Sembla, a més, que hi ha una recerca de materials de bona qualitat i aptitud per a la talla».

En aquesta excavació també s'ha pogut documentar un altre canvi en la tecnologia dels neandertals a l'hora d'elaborar eines de pedra, relacionada amb els mètodes de talla utilitzats per a l'obtenció de làmines. Es tracta de l'ús d'una pedra més tova (el gres) com a element percutor.

Tal com és habitual a l'Abric Romaní, els fogars són nombrosos en aquest nivell. Se n'han excavat gairebé una vintena. La majoria tenen dimensions menors que els dels nivells anteriors. «Aquest caràcter, tot i que s'haurà d'estudiar i investigar al llarg de l'any vinent, sembla que sostindria el model de

les ocupacions curtes de l'Abric», indica Carbonell.

L'Abric, un lloc de pas

D'altra banda, l'escassetat de restes de fauna localitzades indica que les estades en el jaciment, en aquell moment, eren molt breus. S'han identificat restes corresponents a poques peces dels esquelets de dos o tres animals, probablement dos cavalls de l'espècie *Equus ferus* i un cérvol.

Aquestes restes d'animals presenten marques de tall fetes amb pedra durant el seu esquartermament, que indica un aprofitament i consum dels mateixos neandertals. «L'escassetat de restes i la seva relació amb els fogars indica que, en aquesta època, l'Abric Romaní va ser un lloc de pas on els homínids s'instal·laven durant espais breus de temps, en partides d'aprovisionament de matèries primeres o recursos animals», ha assenyalat Eudald Carbonell.

«Tot i que presenta certes diferències, es tracta d'un model similar al que vam documentar al nivell N, publicat el 2009 a la revista *Current Anthropology*», afirma Carbonell.

El Kursaal posa avui a la venda 28.844 entrades de les funcions d'aquesta tardor

► L'equipament obrirà a les 6 de la tarda per dispensar localitats que també es poden comprar per Internet

REDACCIÓ | MANRESA

■ El teatre Kursaal de Manresa posa a la venda avui, a partir de les 6 de la tarda, les entrades de cinquanta espectacles de la programació del darrer trimestre de l'any. Un volum de taquilla que suma fins a 28.844 entrades a disposició del públic tant a taquilles com a través del telèfon 93 872 36 36 i la web www.kursaal.cat.

Chucho Valdés, Blaumut, Santi Millán, Paco Ibáñez i el Ballet Nacional de Cuba són alguns dels noms d'una programació que inclou espectacles en els camps de la dansa, el teatre, la música, l'òpera i el públic infantil. Les gairebé 29.000 entrades a la venda aquesta tarda corresponen a totes les propostes de la sala petita, el Toc de Música, les obres de teatre dels Entretocs, els muntatges de dansa, la programació per a nens d'Imagina't i el Tast de Clàssica. També es posa a la venda el Toc de la Mediterrània, que inclou els concerts de Jordi Savall i l'Hespèrion XXI, Obrint Pas i Músiques en Terres de Cruïlla.

Els abonaments del Toc de Teatre estaran a disposició dels espectadors a partir del 7 de setembre, tres dies abans que es comencin a vendre les entrades individuals. Els tiquets per al cicle adreçat a la gent gran -*Operetta* i *Le llaman copla*- es dispensaran el 17 de setembre, mentre que el Toc d'Òpera + OBC, que inclou tres representacions i un concert de l'Orquestra Nacional de Catalunya i Simfònica de Barcelona, no es vendrà fins al 3 d'octubre. El primer espectacle del nou curs serà el concert d'Al Tall del 14 de setembre, les entrades del qual ja estan disponibles.

També la Fira Mediterrània

Avui també es posen a la venda les entrades per a alguns espectacles de la Fira Mediterrània. A més del Toc esmentat, també es podran adquirir localitats per als concerts de Kiko Veneno & Cordes del Món, Kepa Junkera i Josep Maria Ribelles, Muchachito Bombo Infierno + DJ Pravda i l'espectacle de circ Cridacompany.